

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2022/2246

z dnia 15 listopada 2022 r.

zmieniające załączniki VIII i IX do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 w odniesieniu do przewlekłej choroby wyniszczającej żywych jeleniowatych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych pasażowalnych gąbczastych encefalopatii ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 23a lit. j) i m),

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (WE) nr 999/2001 ustanowiono zasady dotyczące zapobiegania pasażowalnym gąbczastym encefalopatiom oraz kontroli i zwalczania tych encefalopatii w Unii. Rozporządzenie to ma zastosowanie do produkcji oraz wprowadzania do obrotu żywych zwierząt i produktów pochodzenia zwierzęcego, a w pewnych określonych przypadkach – do ich wywozu. Załącznik VIII do rozporządzenia (WE) nr 999/2001 określa zasady handlu wewnątrzunijnego, a załącznik IX do tego rozporządzenia ustanawia zasady odnoszące się do przywozu do Unii. Przewiduje ono również m.in. wprowadzenie środków ochronnych w przypadku wystąpienia ognisk TSE.
- (2) Przewlekła choroba wyniszczająca jest pasażowalną encefalopatią gąbczastą jeleniowatych, która jest zakaźna i w związku z tym może powodować zakłócenia w handlu wewnątrz Unii, przywozie do Unii i wywozie do państw trzecich.
- (3) W dniu 1 kwietnia 2016 r. Norwegia poinformowała Komisję o pierwszym przypadku przewlekłej choroby wyniszczającej potwierdzonej na jej terytorium u dzikiego renifera. Był to pierwszy przypadek wykrycia przewlekłej choroby wyniszczającej w Europie i pierwszy na świecie przypadek wystąpienia tej choroby u renifera w środowisku naturalnym. Od tego pierwszego przypadku do października 2021 r. Norwegia potwierdziła co najmniej jeden przypadek rocznie – w sumie zgłoszono trzydzieści jeden przypadków: dwadzieścia u dzikich reniferów, dwa u jeleni szlachetnych i dziewięć u łosi euroazjatyckich.
- (4) W dniu 11 lipca 2016 r. Norwegia przyjęła środek zakazujący wywozu z Norwegii żywych jeleniowatych, bez uszczerbku dla szczególnych odstępstw.
- (5) Ponieważ przewlekła choroba wyniszczająca jest chorobą zakaźną, istnieje ryzyko, że może ona rozprzestrzenić się na inne populacje jeleniowatych i na inne regiony w Unii i państwach Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu. W związku z tym przyjęto decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2016/1918 ⁽²⁾. Zakazano w niej przemieszczania żywych jeleniowatych z Norwegii do Unii i przewidziano szczególne odstępstwa.

⁽¹⁾ Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1.

⁽²⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2016/1918 z dnia 28 października 2016 r. dotycząca niektórych środków ochronnych w odniesieniu do przewlekłej choroby wyniszczającej (Dz.U. L 296 z 1.11.2016, s. 21).

- (6) W dniu 2 grudnia 2016 r. Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) przyjął opinię naukową w sprawie przewlekłej choroby wyniszczającej u jeleniowatych („opinia EFSA z 2016 r.”) ⁽³⁾. W opinii tej zalecono wdrożenie trzyletniego programu nadzoru nad przewlekłą chorobą wyniszczającą u jeleniowatych w Estonii, Finlandii, Islandii, na Łotwie, Litwie, w Norwegii, Polsce i Szwecji, które są państwami członkowskimi i państwami EFTA posiadającymi populację reniferów lub łosi, lub obie populacje, w celu wykrycia i oszacowania częstości występowania i geograficznego rozprzestrzeniania się przewlekłej choroby wyniszczającej. W opinii EFSA z 2016 r. stwierdzono również, że najbardziej prawdopodobną drogą wprowadzania i rozprzestrzeniania się przewlekłej choroby wyniszczającej jest przemieszczanie żywych jeleniowatych, i podkreślono, że stosowanie naturalnych wabików myśliwskich zawierających mocz jeleniowatych zwiększa prawdopodobieństwo wprowadzenia przewlekłej choroby wyniszczającej. W związku z tym EFSA zalecił minimalizację przemieszczania żywych jeleniowatych i zaprzestanie stosowania wabików myśliwskich zawierających mocz jeleniowatych.
- (7) Po przyjęciu opinii EFSA z 2016 r. załącznik III do rozporządzenia (WE) nr 999/2001 został zmieniony rozporządzeniem Komisji (UE) 2017/1972 ⁽⁴⁾ w celu ustanowienia trzyletniego programu monitorowania przewlekłej choroby wyniszczającej u jeleniowatych, natomiast decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2017/2181 ⁽⁵⁾ przedłużono ważność decyzji wykonawczej (UE) 2016/1918 do końca 2020 r., aby umożliwić utrzymanie środków ochronnych do końca tego trzyletniego programu monitorowania. Decyzją wykonawczą (UE) 2017/2181 dodano do środków ochronnych również zakazy i ograniczenia dotyczące wabików myśliwskich zawierających mocz jeleniowatych.
- (8) W 2018 r. Finlandia wykryła pierwszy przypadek przewlekłej choroby wyniszczającej w Unii, a kolejny przypadek wykryła w listopadzie 2020 r. Szwecja wykryła trzy przypadki przewlekłej choroby wyniszczającej w 2019 r. i kolejny przypadek we wrześniu 2020 r. Wszystkie przypadki przewlekłej choroby wyniszczającej wykryte w Finlandii i Szwecji potwierdzono w kontekście trzyletniego programu monitorowania przewlekłej choroby wyniszczającej u jeleniowatych i stwierdzono je u dzikich łosi.
- (9) W dniu 11 listopada 2019 r. EFSA opublikował opinię naukową „Aktualizacja dotycząca przewlekłej choroby wyniszczającej (CWD) III” ⁽⁶⁾ (opinia EFSA z 2019 r.) zawierającą różne zalecenia dla Komisji, w tym w odniesieniu do czynników ryzyka, które mogą ułatwić rozprzestrzenianie się przewlekłej choroby wyniszczającej w Unii.
- (10) Ze względu na wykrycie nowych przypadków przewlekłej choroby wyniszczającej w Norwegii, Finlandii i Szwecji, w oczekiwaniu na ocenę naukową wyników programu monitorowania oraz z uwagi na to, że potrzeba więcej czasu na przeanalizowanie zaleceń zawartych w opinii EFSA z 2019 r., okres stosowania decyzji wykonawczej (UE) 2016/1918 został ponownie przedłużony decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/2167 ⁽⁷⁾ do dnia 31 grudnia 2022 r., aby odzwierciedlić ostatnie potwierdzenia przypadków przewlekłej choroby wyniszczającej w Finlandii i Szwecji.
- (11) Biorąc pod uwagę, że środki ochronne określone w decyzji wykonawczej (UE) 2016/1918 są stosowane od 2016 r., że najnowsza sytuacja epidemiologiczna dotycząca przewlekłej choroby wyniszczającej nie daje nadziei na jej wyeliminowanie w najbliższym czasie, że ponowne przedłużenie stosowania środków ochronnych na podstawie art. 4 rozporządzenia (WE) nr 999/2001 byłoby niewłaściwe z prawnego punktu widzenia, oraz że środki te powinny jednak nadal mieć zastosowanie, aby zapobiegać dalszemu rozprzestrzenianiu się przewlekłej choroby wyniszczającej w Unii i państwach EFTA, należy zmienić załączniki VIII i IX do rozporządzenia (WE) nr 999/2001, tak aby obejmowały one środki obecnie ustanowione w decyzji wykonawczej (UE) 2016/1918, dostosowane w razie konieczności w celu uwzględnienia potwierdzenia przypadków przewlekłej choroby wyniszczającej w Finlandii i Szwecji.

⁽³⁾ Dziennik EFSA 2017;15(1):4667.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) 2017/1972 z dnia 30 października 2017 r. zmieniające załączniki I i III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 w odniesieniu do programu nadzoru nad przewlekłą chorobą wyniszczającą u jeleniowatych w Estonii, Finlandii, na Litwie, Łotwie, w Polsce i Szwecji oraz uchylające decyzję Komisji 2007/182/WE (Dz.U. L 281 z 31.10.2017, s. 14).

⁽⁵⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2017/2181 z dnia 21 listopada 2017 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2016/1918 dotyczącą niektórych środków ochronnych w odniesieniu do przewlekłej choroby wyniszczającej (Dz.U. L 307 z 23.11.2017, s. 58).

⁽⁶⁾ Dziennik EFSA 2019;17(11):5863.

⁽⁷⁾ Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2020/2167 z dnia 17 grudnia 2020 r. zmieniająca decyzję wykonawczą (UE) 2016/1918 dotyczącą niektórych środków ochronnych w odniesieniu do przewlekłej choroby wyniszczającej poprzez przedłużenie okresu jej stosowania (Dz.U. L 431 z 21.12.2020, s. 70).

- (12) W związku z tym, na podstawie wniosków z opinii EFSA z 2016 i 2019 r., należy utrzymać zakaz przemieszczania żywych jeleniowatych z Norwegii do Unii. Ze względów praktycznych ten zakaz powinien wciąż mieć zastosowanie do żywych jeleniowatych przemieszczanych w związku z działalnością człowieka, ale nie do przemieszczania dzikich jeleniowatych przekraczających granicę Norwegii bez ingerencji człowieka. Należy ustanowić szczególne odstępstwa od tego zakazu, aby umożliwić niektóre przemieszczenia żywych jeleniowatych z Norwegii do Unii, w tym transgraniczny sezonowy wypas częściowo oswojonych reniferów oraz przemieszczanie częściowo oswojonych reniferów do wykorzystania w wydarzeniach kulturalnych lub sportowych w Szwecji. Jednak ze względu na zagrożenie dla zdrowia zwierząt, jakie stanowią przemieszczenia dozwolone na mocy tych odstępstw, szczególnie pod względem zanieczyszczenia środowiska prionami przewlekłej choroby wyniszczającej w obszarach przeznaczenia, przedmiotowe przemieszczenia należy ograniczyć do zdefiniowanych obszarów w Finlandii i Szwecji, a przemieszczanie żywych jeleniowatych z tych obszarów powinno pozostać zakazane, bez uszczerbku dla szczególnych odstępstw.
- (13) Biorąc pod uwagę, że przewlekła choroba wyniszczająca została potwierdzona w dwóch państwach członkowskich, oraz w oparciu o wnioski z opinii EFSA z 2016 i 2019 r. w sprawie czynników ryzyka, które mogą ułatwić rozprzestrzenianie się przewlekłej choroby wyniszczającej w Unii, należy przewidzieć zakaz przemieszczania żywych jeleniowatych z państwa członkowskiego dotkniętego tą chorobą do pozostałych państw Unii. Ze względów praktycznych zakaz powinien mieć zastosowanie do żywych jeleniowatych przemieszczanych w związku z działalnością człowieka, ale nie do przemieszczania dzikich jeleniowatych bez ingerencji człowieka. Należy ustanowić szczególne odstępstwa od tego zakazu, aby umożliwić niektóre przemieszczenia żywych jeleniowatych z państw członkowskich dotkniętych przewlekłą chorobą wyniszczającą, w tym w celu zapewnienia bezpiecznego dostępu do cennych zasobów genetycznych jeleniowatych i ich waloryzacji między zainteresowanymi państwami członkowskimi.
- (14) Należy utrzymać zakaz przywozu wabików myśliwskich zawierających mocz jeleniowatych oraz zakaz przemieszczania wabików myśliwskich zawierających mocz jeleniowatych pochodzących z Norwegii. Ponadto należy zakazać przemieszczania wabików myśliwskich zawierających mocz jeleniowatych pochodzących od jeleniowatych z państw członkowskich, w których potwierdzono przypadki przewlekłej choroby wyniszczającej.
- (15) Należy zatem odpowiednio zmienić załączniki VIII i IX do rozporządzenia (WE) nr 999/2001.
- (16) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W załącznikach VIII i IX do rozporządzenia (WE) nr 999/2001 wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2023 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 listopada 2022 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

W załącznikach VIII i IX do rozporządzenia (WE) nr 999/2001 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w załączniku VIII wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w rozdziale A wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) uchyla się sekcję B;
 - (ii) dodaje się sekcję C w brzmieniu:

„SEKCJA C

Warunki mające zastosowanie do jeleniowatych

1. Wykaz państw członkowskich i ich obszarów ustanowionych w związku z przewlekłą chorobą wyniszczającą
 - 1.1. Państwa członkowskie, w których potwierdzono przypadki przewlekłej choroby wyniszczającej:
 - a) Finlandia;
 - b) Szwecja.
 - 1.2. Obszary Finlandii i Szwecji zdefiniowane w odniesieniu do ryzyka przewlekłej choroby wyniszczającej związanej z tradycyjnym transgranicznym przemieszczaniem żywych częściowo oswojonych reniferów do i z Norwegii:
 - a) w Finlandii: obszar pomiędzy granicą norwesko-fińską i norwesko-fińskim płotem dla reniferów;
 - b) w Szwecji:
 - region Norrbotten,
 - region Västerbotten,
 - region Jämtland,
 - region Västernorrland,
 - gmina Älvdalen w regionie Dalarna,
 - gminy Nordanstig, Hudiksvall i Söderhamn w regionie Gävleborg.
2. Przemieszczanie żywych jeleniowatych z Norwegii do Unii
 - 2.1. Przemieszczanie żywych jeleniowatych z Norwegii do Unii jest zabronione.
 - 2.2. Na zasadzie odstępstwa od pkt 2.1 dopuszcza się następujące przemieszczenia żywych jeleniowatych:
 - a) przemieszczanie z Norwegii na obszary w Szwecji wymienione w pkt 1.2 lit. b) żywych częściowo oswojonych reniferów na sezonowy wypas, pod warunkiem że właściwy organ Szwecji wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie;
 - b) powrót z Norwegii na obszary w Szwecji wymienione w pkt 1.2 lit. b) żywych częściowo oswojonych reniferów po sezonowym wypasie w Norwegii, pod warunkiem że właściwy organ Szwecji wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie;
 - c) przemieszczanie z Norwegii na obszary Finlandii wymienione w pkt 1.2 lit. a) żywych częściowo oswojonych reniferów na sezonowy wypas;
 - d) powrót z Norwegii do Finlandii żywych częściowo oswojonych reniferów po wypasie w Norwegii na obszarze położonym między granicą norwesko-fińską a norwesko-fińskim płotem dla reniferów;
 - e) przemieszczanie z Norwegii do Szwecji lub Finlandii żywych jeleniowatych w celu bezpośredniego uboju, pod warunkiem że właściwy organ państwa członkowskiego przeznaczenia udzielił uprzedniej pisemnej zgody na takie przemieszczanie;

- f) przemieszczanie z Norwegii na obszary w Szwecji wymienione w pkt 1.2 lit. b) żywych częściowo oswojonych reniferów na potrzeby imprez sportowych lub kulturalnych, pod warunkiem że właściwy organ Szwecji wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie każdej przesyłki;
 - g) powrót z Norwegii na obszary w Szwecji wymienione w pkt 1.2 lit. b) żywych częściowo oswojonych reniferów na potrzeby imprez sportowych lub kulturalnych, pod warunkiem że właściwy organ Szwecji wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie każdej przesyłki;
 - h) tranzyt żywych jeleniowatych z Norwegii przez Szwecję lub Finlandię z miejscem przeznaczenia w Norwegii, pod warunkiem że właściwy organ państwa członkowskiego tranzytu udzieli uprzedniej pisemnej zgody.
3. Przemieszczanie żywych jeleniowatych z obszarów Finlandii i Szwecji posiadających tradycję transgranicznego przemieszczania z Norwegii żywych częściowo oswojonych reniferów
- 3.1. Zabrania się przemieszczania żywych jeleniowatych z obszarów wymienionych w pkt 1.2.
 - 3.2. Na zasadzie odstępstwa od pkt 3.1 dopuszcza się następujące przemieszczenia żywych jeleniowatych z obszarów wymienionych w pkt 1.2:
 - a) przemieszczanie żywych jeleniowatych do Norwegii, pod warunkiem że właściwy organ Norwegii wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie;
 - b) przemieszczanie żywych jeleniowatych w celu bezpośredniego uboju w Finlandii lub Szwecji, pod warunkiem że właściwy organ miejsca przeznaczenia wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie;
 - c) przemieszczanie z obszarów w Szwecji wymienionych w pkt 1.2 lit. b) do Finlandii żywych reniferów fińskich, pod warunkiem że właściwy organ Finlandii wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie;
 - d) przemieszczanie żywych jeleniowatych z zakładu odizolowanego zdefiniowanego w art. 4 pkt 48 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 (*) i znajdującego się na obszarze wymienionym w pkt 1.2 lit. b) niniejszego załącznika do zakładu odizolowanego zdefiniowanego w art. 4 pkt 48 rozporządzenia (UE) 2016/429 w Szwecji, pod warunkiem że właściwy organ Szwecji wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie.
4. Przemieszczanie żywych jeleniowatych z państwa członkowskiego, w którym potwierdzono przewlekłą chorobę wyniszczającą
- 4.1. Bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w pkt 3 zakazuje się przemieszczania żywych jeleniowatych z państwa członkowskiego wymienionego w pkt 1.1 do innych państw członkowskich.
 - 4.2. Na zasadzie odstępstwa od pkt 4.1 dopuszcza się następujące przemieszczenia żywych jeleniowatych z państwa członkowskiego wymienionego w pkt 1.1:
 - a) przemieszczanie żywych jeleniowatych przeznaczonych do bezpośredniego uboju w innym państwie członkowskim wymienionym w pkt 1.1 lub w Norwegii;
 - b) przemieszczanie żywych jeleniowatych do celów innych niż bezpośredni ubój do innego państwa członkowskiego wymienionego w pkt 1.1 lub Norwegii, pod warunkiem że właściwy organ miejsca przeznaczenia wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie;
 - c) przemieszczanie żywych jeleniowatych z zakładu odizolowanego zdefiniowanego w art. 4 pkt 48 rozporządzenia (UE) 2016/429 do zakładu odizolowanego zdefiniowanego w art. 4 pkt 48 rozporządzenia (UE) 2016/429 w innym państwie członkowskim, pod warunkiem że właściwy organ miejsca przeznaczenia wyrazi uprzednią pisemną zgodę na takie przemieszczanie.”;

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1).

b) w rozdziale C dodaje się sekcję C w brzmieniu:

„SEKCJA C

Wabiki myśliwskie zawierające mocz pozyskany od jeleniowatych

1. Zakazuje się przemieszczania do Unii przesyłek zawierających wabiki myśliwskie zawierające mocz pozyskany od jeleniowatych pochodzących z Norwegii.
 2. Zakazuje się wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania wabików myśliwskich zawierających mocz pozyskany od jeleniowatych pochodzących z państw członkowskich wymienionych w rozdziale A sekcja C pkt 1.1.”;
- 2) w rozdziale F załącznika IX dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3. Zakazuje się przywozu do Unii wabików myśliwskich zawierających mocz pozyskany od jeleniowatych.”.
-